

Protestantse pelgrims

Protestantse pelgrims blijven over-eind staan – in tegenstelling tot bv. Rooms katholieke en Grieks orthodoxe christenen, die buigen, knielen, aanraken, kussen, en kennelijk iets heel bijzonder ervaren op hun heilige plaatsen, waar veel protestantse bezoekers niet zoveel mee hebben. Protestantse pelgrims houden van panorama's, van plekken waar je uitzicht en overzicht hebt – van een afstand, boven alles staand.

Rooms katholieke en Grieks orthodoxe christenen buigen, knielen, raken aan, kussen

Dat zie Jackie Feldman op een studiedag over pelgrimage in jodendom, christendom en islam. Hij hield een lezing over zijn ervaringen als Joodse gids met christelijke pelgrims. De manier waarop hij protestantse en evangelische pelgrims beschreef vond ik heel herkenbaar. Een spiegel die dingen laat zien die ik graag zo zie, maar ook wel een paar zwakke punten.

Protestanten zijn laatkomers en ambivalent als het gaat om pelgrimage. Calvinij was ertegen. De pelgrimages die hij zag vond hij vol 'ijdele speculatie', bijgeloof, heiligen, relikven, goede werken en althans. Dat alles staat helemaal haaks op het

Sola Scriptura, 'alleen de Schrift'. Luisteren naar het Woord met je verstand en met je hart, daar gaat het om – en pelgrimage als 'bidden met je voeten' leidt alleen maar af. Vanaf het begin van de 19^e eeuw, toen het reizen steeds makkelijker en veiliger werd, kwamen er echter toch steeds meer protestanten naar het Heilige Land. Zij zoeken niet een direct, fysiek contact met het goddelijke op 'heilige plaatsen'. Het gaat er voor hen om dat het Woord meer gaat spreken. Vandaar een voorliefde voor landschappen (Galilea), uitzichtpunten, natuurplekken en andere plaatsen waar je je een voorstelling kunt maken van hoe het ten tijde van de Bijbel en van Jezus was (Graftuin, Nazareth Village). Daar is heel veel voor te zeggen.

Ondertussen zie je bij deze focus zomaar voorbij aan andere dingen. Aan de verscheidenheid van het christendom en de betekenis van verschillende tradities. Aan Arabieren en moslims, aan hun verleden en heden in het land. Aan het levende jodendom van nu, in z'n vele vormen. Verder dan de zgn. 'Klaagmuur' waar je als toerist rondkijkt en plaatjes schiet van ultra-orthodoxen als 'echt Joods' komen velen niet. Feldman ziet veel groepen als in een *bubble*, een besloten lichtbel. Er is vrijwel geen contact met mensen van

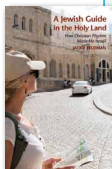
buiten de groep. De gids is vaak de enige Jood waarmee men contact heeft.

Natuurlijk, je kunt niet alles. Juist een reis naar Israël staat doorgaans bol van activiteiten. Maar een blik in de spiegel die Feldman ons voorhoudt (lees zijn boek!) kan ons helpen om te zien wat goed is, maar ook wat wellicht beter kan <

Jackie Feldman is nu professor antropologie en sociologie aan de Ben Gurion Universiteit, maar daarvoor heeft hij decennialang als (ook Nederlandstalige) gids gewerkt en veel protestantse en evangelische groepen rondgeleid.

Over zijn interactie met christelijke pelgrims schreef hij een mooi boek, dat dit jaar verscheen: *A Jewish Guide in the Holy Land. How Christian Pilgrims Made Me Israeli*. Het is boeiend om te zien wat hij met christelijke groepen deed, maar ook wat deze contacten met hem deden.

Hij gidst nu nog een enkele keer. Omdat hij het enthousiasme van reizigers mist, het buiten zijn in de open lucht op mooie plekken, de levendige belangstelling van reizigers voor wie die plekken echt iets betekenen, en 'wellicht mis ik ook de levende aanwezigheid van christenen als de slijpsteen waaraan ik mijn Joods-Israëlsche identiteit kan scherpen.'

Ver(Bond)en met Israël

De Bond van Vrije evangelische Gemeenten en Dienst aan Israël

Bij de oprichting van de Bond van Vrije evangelische Gemeenten (V.E.G.) in 1881 wordt in de beginselen al over Israël gesproken. Er komt geen duidelijk omschreven visie op Israël naar voren; dat zou ook niet bij de Bond van V.E.G. passen, het belijden, dus ook dat ten aanzien van het volk Israël moet steeds opnieuw vorm krijgen. Wel wordt duidelijk dat de oprichters vanaf het allereerste begin een verbondenheid zagen tussen de gemeente van Jezus Christus en het volk Israël.

In 1933 werd er binnen de Bond van V.E.G. een commissie opgericht die zich bezighield met Israël. Zij hield zich in eerste instantie bezig met zending onder het Joodse volk. Na de tweede wereldoorlog veranderde de opvattingen en de taak van de Commissie in Dienst aan Israël. Ook vandaag willen we aan de verbondenheid met Israël vasthouden en zien we haar als onopgeefbaar. Samen met Israël willen we en mogen we blijven uitzien naar een Koninkrijk van vrede en gerechtigheid.

In de Bond wordt momenteel de 'onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël' tastbaar gemaakt door de werkgroep dienst aan Israël (WeDI). In Israël ondersteunt de werkgroep namens de gemeenten bestaande ontmoetingsplekken en die laten zien dat het Joodse volk in harmonie kan leven met zijn naaste buren en die bezig zijn met het verbeteren van de relatie tussen Joden, Arabieren en christenen (Nes Ammin, Os Ve Shalom en Neve Shalom/ Wahat al Salam, Stichting Dugit, Yad Elie). In Nederland ondersteunt de werkgroep ook een aantal organisaties. (Stichting Amcha, het CIDI, het OJEC, het ICI, Stichting Joodse kindergemeenschap Cheider, Stichting Pardes). Bij het OJEC nemen we deel aan de gesprekken, op deze manier werken we mee aan het afbreken van vooroordelen en het waar-schuwen tegen en bestrijden van antisemitisme. <

De heer Kees van Vianen, Directeur Bij de Waterschaar te Nieuwpoort en werkzaam bij het landelijk Contact Jeugdwerk Christelijke Gereformeerde Kerken (LCJ)

Kees van Vianen

Herkenbaar of undercover-christen?

Daar liep er één. En nog één. Daar een paar samen. Pokémon Go spelers? Nee, in april was ik in Israël. En hoe druk ze daar momenteel zijn met Pokémon weet ik niet. Maar al wandelend door de straten van Jeruzalem heb ik jongeren tegen met iets anders dat opviel: ze hadden touwtjes aan hun kleding hangen. Ik wist niet wat ik zag. Letterlijk...

Navraag leerde dat het een voorschrift is uit de Tora. Het gaat om de zogenaamde 'sietstet', wat 'gedenkkwast' betekent. In Numeri 15:38-40 wordt uitgelegd wat de bedoeling daarvan is: "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen dat zij (...) kwastjes moeten maken aan de hoeken van hun kleren. Aan de kwastjes aan de hoek moeten zij een blauwpuurperen draad bevestigen (...) opdat u, wanneer u hem ziet, aan al de geboden van de HEERE denkt en die doet..." De gedenkwesten zijn dus telkens weer een reminder: Richt je op de Heere en Zijn geboden! Daarnaast zorgen die 'touwttjes' ervoor dat de jongeren herkenbaar zijn als joden. Ook christenjongeren hebben soms bepaalde kenmerken. Ze dragen bijvoorbeeld een armbandje met een (Bijbel)tekst erop. Of een gebedsarmbandje. Je kunt er van alles van vinden; maar ik hoor regelmatig dat het aanleiding geeft tot een gesprek. Mooi om op die manier positief herkenbaar te zijn. Zo ben je geen 'undercover-christen'.

Over echt herkenbaar zijn gesproken: waaraan is een christen meer herkenbaar dan aan zijn Bijbel? Mooi hoe juist jonge mensen daarin een voorbeeld geven. Lezend in trein en bus krijgen ze soms een lompe opmerking naar zich toe geslingerd, maar vaak geeft zo'n Bijbel ook aanleiding voor een mooi gesprek.

Zijn wij als christelijke gereformeerden ook herkenbaar als het om liefde tot Israël gaat? Is die liefde er überhaupt? De Israël-zondag komt eraan. Ik hoop dat veel voorgangers hun gemeente 'warm zullen maken' om het volk van de (openstaande) beloften liefde te hebben. Om samen met 'koorden van liefde' verbonden te worden aan de Beloofde Die gekomen is om te ontbinden... <

Tsietstet of gedenkwestjes

